

# SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za jeden mesec 1 gl. 40 kr.

V administraciji prejemati velja:

Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za jeden mesec 1 gl.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oglasila (inserte) vsprejema upravništvo in ekspedicija v „Katoli. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-števil. 74.

Štev. 183.

V Ljubljani, v petek 11. avgusta 1899.

Letnik XXVII.

## Resni opomini.

II.

V časopisih in znanstvenih razpravah pristranski Nemci še danes trdijo, da je Avstrija nemška država. Ta tradicija se je ohranila, dasi so se na vseh koncih prostrane države že pred sto leti, osobito pa v viharnem letu 1848 nemški narodi oglašali, da so tudi tukaj, in sicer v pretežni večini, in da zahtevajo enakopravnost z Nemci. In ta tradicija je motila merodajne faktorje še po letu 1866.

Še pred dobrimi tridesetimi leti je Avstrija vporabljala svojo neizprosno moč v proslavo nemškega imena za vnanje smotre, kar je bilo v dobi absolutizma mogoče. Toda v ustavni dobi so se državnikom odpirale oči, da je Avstrija le skupina zgodovinskih delov. Ustava naša je sicer jako ozko srčna v narodnostnem oziru, toda narodi so se vzbujali in narodnostna ideja, ki korenini v ljudski duši, se je razvila in okrepila pri vseh narodih. Narodi so nastopili nasproti državi, predložili jej svoj inventar in zahtevali od nje, da jim ta inventar zavaruje. To zahtevo imajo narodi do države, da vsem in vsakemu zagotovi obstanek in enakopravnost. A ni dovolj, da država narodom le v načelu priznava enakopravnost, njena dolžnost je, da enakopravnost tudi izvrši in razmerje mej mnogojezičnimi narodi tako uredi, da se nobenemu ne godi krivica.

In to jasno razmerje morala bi biti prva točka državne ustave. Ako pa zasledujemo narodne boje, vidimo takoj, da sedanje naprave, da ustava sploh nikakor ne odgovarja dejanskim potrebam. Vse spoštovanje državnim zakonom, a dejstva govore, da je zamrl kos za kosom ustave in danes ostal le § 14. Pred temi dejstvi si ne smemo zapirati oči.

Pa saj imamo § 19, ki pravi, da so vsi narodi države enakopravni in da ima vsak narod

nedotakljivo pravico do varstva in gojitve svoje narodnosti in jezika! A ravno v tem paragrafu tiči vzrok vseh komedij, ker natančno nedoloča onih pravic, ker ne postavlja določenih mej. To prepušča ta paragraf posameznim narodom, da se pulijo in lasajo za svoje pravice. In ker sta bila ravno nemški in mažarski narod najsilnejša, polastila sta si vse pravice in hegemonijo nad ostalimi narodi, ki pa tvorijo veliko večino prebivalstva. In to je ravno narobe svet, tu je vir narodnostnih bojev.

Mi moramo vedno imeti pred očmi, da je Avstrija skupina narodov, ki pa so razdeljeni po raznih kronovinah, katerih meje se ne ujemajo z zemljepisnimi. In na to se ustava ne ozira in to nerešeno vprašanje danes z vso silo trka na vrata državnega zbora.

Vsaka ustava sicer obsega le splošna načela za nadaljno zakonodajstvo, toda le nekaj jasnih, pregnantnih stavkov k § 19 bi že zadoščalo — ako bi vlade imele resno voljo — da bi ta paragraf ne ostal le na papirju, temveč se enakopravnost popolnoma izvršila. Sicer govori drugi odstavek o »enakopravnosti vseh v deželi navadnih jezikov v šoli, uradu in javnem življenju«. A kdo pa določa, kateri jezik je v deželi navaden? Ona birokracija, ki še vedno živi v predustavni dobi. In ta birokracija je prepojena z nemškim in centralističkim duhom.

Enakopravnost, za katero se tudi najmanjši narod, ki ima še kaj samozvesti, bori do zadnjega vzdihljaja, pa je le tedaj zagotovljena, ako je posameznim narodom razvoj in obstanek na rodni zemlji za vse slučaje zavarovan. Zato bi se § 19. moral vsaj približno glasiti: »Vsi narodi v državi so enakopravni in imajo v mejah svoje rodne zemlje vso pravico do varstva svoje narodnosti in jezika«. Tako bi ta paragraf imel vsaj nekaj konkretne vsebine, dočim je danes le abstraktna teorija. Toda dali so temu paragrafu

to splošno obliko, ker vse, a ničesa ne pove. Nemci so l. 1867 imeli še neomejeno oblast v rokah in niti sanjali niso, da bodo slovenski narodi kmalu stopili s to zadolžnico pred državo.

Zahteve, katere ustava v načelu prizna, so pogoji obstanka posameznih narodov. In ti narodi bodo tako dolgo zahtevali te pravice, da jih dobe. Čim preje, tem bolje za državo. Motijo se oni, ki se imenujejo ustavoverce, ako mislijo na večne čase § 19. tolmačiti po svoji volji in le na korist nemškega naroda.

Sicer bi bili prepričani mej narodi tudi tedaj neizogibni, ko bi bila nemško-liberalna gospoda resno mislila na izvršitev enakopravnosti, toda v tako zagato bi država gotovo ne bila zašla, kakor je danes. Treba bi bilo le nepristransko rešiti dvoje vprašanj: Katere so prave, zgodovinske meje posameznih narodov in kako naj se uredi enakopravnost v višjih instancah? Tudi ti vprašanja je mogoče povoljno rešiti.

## Vse narobe.

(Dopis iz Hrvatske)

V avstro-ogerske monarhiji gre marsikaj narobe. Čudno to seveda ni, ker se dela skoraj vse narobe. Kaj ni že to narobe svet, če pomislimo, da v naši monarhiji vladata dva naroda, ki sta po številu ostalih prebivalcev v velikej manjšini? A če se zahteva pravica tudi za večino, potem vpijeta, da se njima godi krivica, ko ne bi mogla neomejeno vladati. Nemec hoče, da bode Avstrija nemška, a Mažar, da bode Ogerska mažarska. In ker imata vso oblast v rokah, izvajata vso politiko v svojem duhu. Slovane izpodrivata, kjer ga le moreta, pa ga ne trpita še tam, kjer bi mogel državnemu ugledu le pomoči in koristiti. Pogledjmo malo na jug naše države, na Jadransko morje, kjer je odprta pot naše trgovini v ino-

## LISTEK.

### Učena basen.

(Angleški spisal Mark Twain.)

(Dalje.)

»Naj torej bode, vaša milost,« je pipkal slabi sopran nagrbčenega in velega profesorja Gozdna Uš, »kajti zvedeli ne bomo iz ust vaše ekselence drugzega, kakor modrost.« (Tu je navedel govornik celo vrsto obrabljenih citatov, ki bi človeka v obup spravili, — iz samih starih pesnikov in filozofov, katere je citiral z visokodonečim patosom v izvirnih jezikih; bili so iz mastodončine, dodščine in drugih mrtvih jezikov.) »Morebiti nisem jaz dovolj opravičen, da se pri takem zboru sploh vmešavam v astronomična vprašanja, jaz, kateremu življenjski namen je, da brskam le po bogastvih davno preteklih jezikov in prinašam obilico njih stare modrosti na dnevno luč; vendar si dovoljujem nepoznan, kakor sem v plemeniti astronomični znanosti, da najponižneje in najskromneje opomnim: ker je imela poslednja teh čudovitih prikaznij ravno nasprotno smer, kakor

prva, katero smatrate vi za pomladansko jednako dolgost dneva in noči, in ker sta si bili med seboj v vseh podrobnostih jednaki, — da je pač mogoče, ne, gotovo je, da je poslednja jesenska jednaka dolg — —«

»O—o—o! O—o—o! Pojdite spat! Pojdite no spat!« je zadonelo jezno in zasmehljivo krog njega. Ubogi, stari profesor Gozdna Uš se je globoko osramočen umaknil.

Razgovarjali so se dalje, in potem je prosila komisija soglasno staro ekselenco pl. Pajka, da povzame besedo. Rekel je: »Gospodje kolege, moje globoko prepričanje je, da smo bili priče dogodka, ki se je, odkar pamtijo ljudje, le enkrat poprej pojavil v jednaki popolnosti. To je nezmerzo vzvišen in važen dogodek, naj ga od katerekoli strani opazujemo; toda njegov pomen za nas je še mnogo večji, ker smo spoznali njega bistvo, česar ni doslej vedel, da niti slutil ne noben učenjak. — Ta veliki čudež, katerega smo ravnokar doživeli, gospodje kolege (skoro mi jemlje sapo!) ni nič manj, kakor prehod Venera!«

Prebledeli so skočili vsi navzoči učenjaki po-

konci. Pretakali so solze, stiskali si roke, strastno se objemali in najbolj izvanredna veselost vsake vrste je poviševala ta vzvišeni trenutek. Ko so se pa sčasoma valovi vznemirjenja pomirili in se v običajne meje povrnili, in ko je prevladala zopet premišljenost, je rekel nadarjeni višji nadzornik Martinček: »Toda, gospoda moja, kako je to mogoče? Saj gre Venera vendar preko solnčnega površja in ne mimo zemlje.«

Pušica je zadela. Prinesla je na svojih krilih žalost v srce vsakogar izmed tam zbranih apostolov učenosti, kajti nihče ni mogel tajiti: bila je to strašna kritika.

Toda mirno je prekrizala častitljiva ekselence svoje roke za ušesi in rekla: »Moj prijatelj se je dotaknil mozga našega mogočnega odkritja. Da — vsi, ki so živeli pred nami, so mislili, da obstoji prehod Venera v tem, da zleti preko solnčnega lica; mislili so, ostali pri tem, mislili tudi pošteno, omejeni duhovi in so bili v to tudi opravičeni po mejah svoje učenosti; toda nam je bil dodeljen neprecenljiv dar, da lahko dokažemo, da gre prehod preko zemeljske površine, kajti — mi smo to videli!«

zemstvo, in kjer bi se mogla osnovati nepremagljiva obrambena moč za državo. Poznato je, s koliko vemo osvajajo druge države morske obale in kako jih negujejo, ker znajo ceniti njih vrednost. A pri nas skrbe za morsko obalo le toliko, kolikor to odgovarja zgoraj omenjenej politiki. Treba znati, da so naše morske obale naseljene večidel po Slovanih, kar je Nemcu in Mažaru nekaj nepovoljnega, saj oba Slovana nikjer rada ne gledata ter ga izpodrineta, če ga le moreta. In ravno Slovan je za monarhijo na morske obali neobhodno potreben. Kje najdete boljšega mornarja, nego je Hrvat? On pozna morje, ko nobeden drugi. Zategadelj pa služi tudi največ Hrvatov pri trgovski in vojaški mornarici. Kaj bi bilo od avstrijskega brodovja pri Visu, da niso bili mornarji junaški Hrvati? Ni hvalil zastoj Hrvatov niti Tegethof niti Payer, saj so povsodi vršili svojo dolžnost, da je niso mogli bolje. Pa kako se ravna s tem izvrstnim pomorskim življem pri nas?

Pri vojaški marini more doseči hrvatski mornar k večjemu službo mornarja tretjega razreda. Med drugimi poznatimi razlogi tega preziranja je tudi neznanje nemškega jezika. Že pomorska akademija na Reki je tako vrejena, da je Hrvat pri stop skoraj zaprt. Zahteva se pri sprejemu znanje nemškega in mažarskega jezika, a za hrvatski, ki je najpotrebnejši, se niti ne vpraša. Sicer pa je tudi za siromašno hrvatsko prebivalstvo sprejem v akademijo predrag, a zna se, da se slobodna mesta v takih zavodih ne podeljujejo Slovonom po principu narobe-politike. Zato vidimo med višjimi častniki pri marini le tujce in ne Hrvatov, ki so vendar prvi pozvani, da zastopajo ta mesta. V novejšem času pa se celo gleda, da se čim več mornarjev dobiva iz notranje države, dočim se Hrvati iz Primorja uvrščujejo med drugo vojsko. Bode li na ta način naša marina napredovala, pokazala bode to bodočnost. Samo da se oni, ki ravna s temi zadevami, ne prevarijo, če pride zopet do pomorske bitke.

Posebno se pa trudijo oblasti, da ponemčijo in pomažarijo našo trgovsko mornarico. V Trstu skrbi za to »Lloyd«, na Reki pa »Adria«, obe od države tako obilno podpirani društvi, in tako se dela na to, da Reka postane mažarska, Trst pa nemška luka. V Trstu se pri pomorski oblasti vpeljuje povsodi nemščina, na Reki pa je v uradih vse mažarsko. Mornarji so skoraj sami Hrvati, in vendar o hrvatskem jeziku ni nobenega sledu. Reški avtonomisti se upirajo mažarsčini v korist laščini, vendar pa prvo rajše vidijo in slišijo, akoravno je to nekaj čisto nenaravnega, ker brez hrvaščine se pri mornarici in sploh na Reki težko izhaja, dočim je mažarsčina dozdej bila le za nekako parado v podobi napisov nad raznimi pomorskimi uradi in pa v trgovskih poročilih, katere donša celo laški avtonomaški list »Bilancia«. Laški in mažarski v enem ter istem listu se zares lepo vjema, a to vse zato, da se le hrvaščina potiska iz onega delokroga, kjer jej je po božji in človeški pravici prvo mesto.

Vse ladije, bodisi že ogersko hrvatskega društva ali pa čisto hrvatskih društev, se navajajo le

Zbrani modrijani so sedeli in nemo oboževali ta zmagoviti razum. Takoj so izginili vsi dvomi kakor noč pred bliskom.

Tedaj se pa priplazi neopažen Govnohrbec in se primaje med učene gospode, potreplje jednega za drugim po ramah in pravi: »Vrli (ihtenje), vrli, stari dečko!« pri čemer se nekako prisiljeno nasmeje.

Ko je dospel do mesta, ki se mu je zdel pripraven za govornika, je uprl levo roko o bok, tako da so segali prsti prav do roba njegovega fraka, potem je sklonil desno nogo tako, da so se prsti dotikali tal, naslonil je svojo peto z graciozno dražestjo na levo golenico, pomolil svoj svetniški trebuh naprej, odprl ustni, naslonil desni komolec na ramena inspektorja Martinčka in —

Toda nevoljno je odmaknil nadzornik ramena, in robati delavski sin je padel na zemljo. Sicer se je yrtel in trkljal nekoliko po tleh, a naposled je vstal smehtljaje in aranžiral svoj nastop z isto skrbljivostjo — všteti vse podrobnosti — kakor poprej, samo da si je izbral sedaj rameni profesorja Bolhe za podporo, odprl je ustnice in —

(Dalje prih.)

kot mažarske brez izjeme. Tako se radi mažarskih političnih aspiracij vse zapostavlja, kar bi moglo pospešiti razvitek in napredek našega Primorja, ki se od dne do dne bolj zanemarja. Kaj pomaga vse, če so hrvatski mornarji najboljši, ker se vendar povsodi zapostavljajo. Znano je tudi, da je dobivala naša vojna mornarica najboljše pomorščake z ladij na jadra, kjer so se izurili v pomorski službi na takej trgovske ladiji. Te so zdaj zginile z našega morja, pa tudi dobiček, ki so ga imele luke, kamor so zahajale in kjer so se tesaše. Kako žalostno je zdaj v tem pogledu v Kraljeviči, Senju, Lošnju, posebno pa v Boki Kotorске, more povedati le oni, ki je videl te kraje pred tridesetimi, štiridesetimi leti in pa zdaj. Res je, da ladije na jadrah tudi v drugih pomorskih državah nimajo nič več tiste važnosti, kakor nekaj, vendar pa jih še vedno rabijo za daljne vožnje. Pri nas pa so jih popolnoma zatrli, kakor da hrvatsko prebivalstvo ne bi potrebovalo pomoči in podpore tudi za taka podjetja. Da se ugodí »Lloydu« in »Adriji« radi poznate politike, morali so postati hrvatski Primorci žrtve. To pa še ni vse.

Pomorsko ribištvo je za Primorce velike važnosti, saj jim ne daje samo hrane, nego tudi za služka. Vrh tega so se Primorci urili na morju v svojih ladjicah že od mladih nog za kasnejšo službo. Tudi tega dandanes ni več. Država je privoščila ves dobiček od ribarstva raje tujim čožotom, nego svojim lastnim prebivalcem. Kaj ni to narobe politika?

Zatorej pa tudi pri nas pomorstvo nazaduje, ker ne znamo in nečemo izrabiti koristi, ki nam jih morje ponuja. In kako važno je naše morje po svojem položaju za iztočno trgovino, to znajo tujci bolje, zato gledajo z zavistjo na hrvatske obale. A kaj delate v tem pogledu ogerska in avstrijska vlada, razjasnili smo nedavno, ko smo spregovorili o železniških zvezah Bosne in Hercegovine z obalo Jadranskega morja.

Iz vsega vidimo, da naši merodajni krogi ne poznajo važnosti, niti moči, niti koristi, katere bi mogla najti država, da vodi razumno politiko. Toda iz mržnje do Slovanstva, posebno do Hrvatstva, se obračajo od morja, ker bi morali sicer, ko bi ga hoteli prav izrabiti, dati najprej v teh krajih Hrvatom, kar pa Nemcu in Mažaru ne gre na korist. Radi tega pa ne trpi samo Hrvatska, nego tudi cela država.

## Politični pregled.

V Ljubljani, 11. avgusta.

**Novi načrti grofa Thuna.** Neki budimpeštanski list objavlja iz kdove kakega vira nekaj načrt, ki ga namerava izvesti grof Thun v bližnji bodočnosti. Mej drugim pravi mažarski list tudi to-le: V tukajšnjih političnih krogih se govori, da ima grof Thun za slučaj, ako se obstrukciji posreči preprečiti volitve v delegacijo, pripravljena dva več ali manj izpeljiva načrta. Prvi meri na to, da se spremeni ustava. To bi se zgodilo v tem smislu, da člane delegacije, ki se itak volijo po posamnih kronovinah, ne voli več državni zbor, ampak sami deželni zastopi. Temu načrtu, katerega izvedbo bi pa deloma tudi lahko preprečili obstrukcionisti, recimo v Gradcu, Celovcu in v primorskih zastopih, bi pa z vso silo nasprotovali Mažari, ker bi pomenil popolno federalizacijo Avstrije. Ogrska ustava priznava samo razprave z avstrijskim državnim zborom, nikakor pa ne s posamnimi deželnimi zbori. — Drugi načrt pa svetuje Mažarom, naj sami odobro skupni proračun parlamentarnim potom, Avstrija bi ga potrdila s pomočjo § 14. Tudi temu načrtu bi se z vso silo upirali mažarski zastopniki, ker je brez spremembe nagodbene zakona iz leta 1867 jednostavno nemogoč, v spremembo tega zakona, kot podlago dualizma, pa Mažari ne bodo dovolili in se ji bodo ustavljali kar najdalje mogoče. — Tako nekako piše neki neznan Mažar o Thunovih načrtih za bodočnost. Po našem mnenju grof Thun posebno na poslednji način rešitve kočljivega vprašanja niti ne misli, ker mu je bolj nego Mažarom znano, da bi zadel s tem na odpor ne samo na Ogrskem, marveč tembolj v sami Avstriji.

**Nemška sodba o gonji radikalnih elementov.** Neki nemški list, o katerem se nikakor ne more trditi, da simpatizuje s Slovani in njihovimi zahtevami, piše o gonji nemških radikalcev

v naši Avstriji: Boj, ki se bje sedaj v Avstriji ne samo mej Čehi in Nemci, ampak tudi mej posamnimi nemškimi strankami, je zavzel tako ostudne in nizkotne oblike, da se gabi vsakemu omikanemu človeku podati se v areno teh političnih bojnikov. Najgroznejše je pa to, da se celo poslanci, zastopniki naroda, dajo voditi od nezrelih, mlečnozobih mladeničev, ki so se postavili na čelo divjemu rogoviljenju. Čisto umevno je, da si pošteni ljudski zastopniki niti ne upajo mej svoje volilce, ker so v vedni nevarnosti, da žanjejo mesto zaupnice zabavljanja in neredokrat tudi pesti. Pred vsem je svetovati volilcem, da skrbé za varnost svojih poslancev. Radi bi šli resni poslanci mej svoje ljudstvo, ko bi imeli jamstvo, da se jim ne pripeti kaka nezgoda. — Kaj pač poreko k tej sodbi radikalci?

**Milan in radikalno srbsko časopisje.** Največjo preglavico so provzročali Milanu in njegovim kreaturam srbski neodvisni listi, ki so seveda objavljali vse njegove »častne« čine in zasluge za srbsko domovino. Treba je bilo toraj najprej te spraviti izpod nog in si v tem oziru ustvariti prosto pot. V to svrhu so Milanovci pred vsem izdali nov tiskovni zakon, ki je unicum v vrsti evropskih tiskovnih zakonov in je turška cenzura prava tiskovna svoboda v primeri z Milanovo gonjo. S tem tiskovnim zakonom je uničil Milan precejšnje število opozicijskih listov, a vseh pa le ni mogel zatreti. Ostali so še »Novi Odjek«, »Dnevni list« in »Mali Žurnal«, ki so v kljub nepopisni strogosti vztrajali na dani si poti. Sedaj je pa prišel »napad« in nagli sod in vestni časnikarji so morali vsaj to sporočiti, kar je vsakdo videl in čul. Toda tudi to ni smelo biti, ker sicer izve zunanji svet o vseh Milanovih grozovitostih, in treba je bilo tudi te zatreti vsaj za toliko časa, da se izvrši Milanov načrt. »Novi Odjek« je bil toraj kot »zarotnik« prepovedan, urednika so pa za dve oziroma tri leta potisnili v ječo. Isto se je zgodilo z »Dnevnim listom«, le »Mali Žurnal« je smel izhajati do najnovejšega časa. Sedaj so pa tudi temu pristigli peroti. Radi razžaljenja občine Jagodina je sedaj tudi ta list ustavljen in urednik obsojen v 20dnevni zapor. Sedaj je šele Srbija rešena in Milan, vesel, da se je znebil vseh neprijateljev, ima sedaj popolno proste roke. — Javnost ne more več izvedeti o njegovih grozodejstvih, ker po navadi izginjajo tudi »sumljiva« zasebna pisma in »Bošnjak« Knežević bo lahko izdajal še nadalje vse svoje »zaveznike«.

**Pruski državni zbor** se snide že prihodnji teden, 16. t. m., zopet k rednemu zasedanju. Na dnevnem redu bo zopet takozvana kanalska predloga in tej razpravi sledi drugo branje občinsko volilnega zakona. Položaj v parlamentu je sicer grozno zamotan in nihče ne more presoditi, s kakimi čutili pričakuje vlada rešitve prvega vprašanja, toda v kljub temu so v zadnjem času utihnile govorice o razpustu državnega zbora. Morda je pa vlada vendarle zasledila kako sredstvo, ki bo uspešno uplivalo na razvoj kanalske debate.

## Dnevne novice.

V Ljubljani, 11. avgusta.

(Cesarjev rojstveni dan) bodo, kakor vedno, tudi letos povsod slovesno praznovali. V tukajšnji stolnici bode tem povodom dne 18. avgusta ob 10. uri slovesna sveta maša z zahvalno pesmijo. Na Bledu poseben odbor dela velike priprave za slavnost dne 17. in 18. t. m.

(Izgredl v Celju.) Včeraj zjutraj na vse zgodaj so prišli Nemci zopet tulit pred »Narodni dom«, kjer je večina čeških akademikov morala prenočiti. Ko se je raznesel glas, da Čehi okoli 1/10. ure odkorakajo na kolodvor, pomnožile so se polične druhalje. Bil je nepopisen krik, ko so Čehi odhajali proti kolodvoru, kjer so vojaki obkolili trg. Nemci so kot divjaki metali kamenje v Čehe ter jih na razne načine psovali. Češki akademik Otokar Jahn iz Prage je bil na čelu s kamnom močno ranjen. Vojaki so sicer odganjali tolpo, toda iznova se je zaletavala kot besna proti vходу. Orožniki, katerih se je druhal najbolj bala, so bili postavljeni ob tiru, a mestna policija se je malo brigala. Na kolodvoru so se zbrali župan Stiger, podžupan Rakusch, načelnik mest. uradov Fürstbauer, okr. glavar grof Attems in komisar baron Eisebeck. Železniški uradniki so spremljali Čehe in Slovence do vozov poštnega vlaka. Ko

se je začel pomikati vlak, zagrmeli so klici: »Na zdar«! in »Živio«, a Nemci so za vlakom pošiljali »Pereat«. Nazaj gredé je razdivjana tolpa demonstrovala pred poslopjem žendar. postaje ter se zopet zagnala pred »Narodni dom« hoteč udreti v hišo. Zvečer okolu 8. ure so se zopet zbrali kričači pred »Narodnim domom«, tulili so »Wacht am Rhein«, Bismarckovo in druge prusaške pesmi. V vrstah so korakale tudi ženske, ki so se posebnost odlikovale z zabavljicami. Pred pisarnami dr. Serneca, dr. Dečka in pred stanovanjem M. Vošniaka in drugih Slovencev so kričali »Pereat« in »Pfui«! Posebno pred hišo dr. Serneca so divjali: »Hinaus mit dem slavischen Hunde!« »Erschlaget ihn!« Pobili so mnogo oken. Policija je več časa mirno opazovala. Druhal se je nato valila proti slovenski cerkvi ter pobila okna kapelane. Ko so divjaki opravili to svoje delo, zapeli so pred mestno hišo »Wacht am Rhein« in nato šli k »zlatemu angelju« slavit »zmago«. Včeraj po noči sta se morala solicitor Bovha in učitelj Gostinčar braniti z revolverjem. Pri tej priliki sta bila ranjena dva nemška kričača. — To so ob kratkem dogodki, ki osvetljujejo celjske razmere. In sedaj kriče Nemci, da so jih Slovenci in Čehi izzivali.

(Iz Novega Mesta) poročajo, da sta se minoli ponedeljek odpeljala gospoda patra general usmiljenih bratov Kasijan Gasser in provincijal Leitner skozi Krško v Gradec. General Gasser se je bil naravnost iz Rima pripeljal v Zagreb zaradi vizitacije tamošnjega samostana.

(Gole fraze obmejnih Slovencev.) »Slov. Gospodar« piše: V nedeljo dne 6. avg. so kranjski liberalci zborovali v Starem trgu pri Ložu. Deželni poslanec gospod Božič je izrekel v svojem govoru tudi te-le besede: »Pri tej priliki se ne more zamolčati, da so se obmejni Slovenci glede sprave (med liberalnimi in katoliško-narodnimi poslanci) kaj čudno vedli. (Klici: Jako čudno!) Ko se je sprava sklepala, rotili so nas na vse možne načine, naj jo podpišemo, naj jim pomoremo; a ko so klerikalci snedli svojo besedo in poteptali spravo (ker liberalci niso hoteli pretrgati zveze z nemškimi veleposestniki), tedaj niso imeli oni niti najrahljše grajalne besede za to početje (Klici: To je značilno!), kar mora napraviti utis, da so bili tudi njihovi obupni klici gola fraza! (Posamezen ugovor: Ne, fraza niso bili. Živahni protigovori in klici: Božič ima prav!) — Naši obupni klici so torej le gola fraza! Tako more govoriti samo Slovenec, kojega narodnost je postala bankrotna, take izjave more delati le ona slovenska stranka, koji služi beseda narodnost samo v sebične namene. Vemo sicer, da politično obzorje Božičevo ne presega niti mej njegovega volilnega okraja, kamo da li meje kranjske dežele, vendar tudi to je znano, da je Božič poslušen avtomat in pokorno trobilo liberalne stranke. Štajerci si hočemo zapomniti stranko, ki izjavlja po svojih poslancih, da so naši obupni klici le — gola fraza.

(Štajarski slovenski delavci.) Od zadnjih državnozborskih volitev se je mnogo storilo za stanovsko združevanje spodnještajarskih slovenskih delavcev. Izmed večjih naših mest zaostaja le še Ptuj, kjer se nič ne stori za delavske kroge. V Celju in Mariboru pa vrlo napreduje delavsko gibanje. Izven mest po deželi je menda najmočnejše delavsko družabno življenje po dravski dolini. Upati smemo, da bo pri prihodnjih državnozborskih volitvah slovensko delavstvo v peti kuriji odločilen faktor. Čeprav še niso delavci po dravski dolini povsodi združeni v posebna društva, vendar so njih čustvovanja na strani krščansko-slovensko delavske organizacije. Nemški krogi ne store za delavske organizacije nič, ampak jih mirno vestjo prepuščajo židovski socijalni demokraciji. Sedaj je zastopnik pete kurije v državnem zboru Nemec, toda če bo tudi prihodnjič, to je veliko vprašanje, kajti tudi delavcem prijazni nemški volilci se bodo morali ozirati na slovenske volilce dravske doline.

Slov. G.

(Vzgleden katoliški duhovnik.) Iz Cirknice se nam poroča: Pod naslovom »Vzgleden katoliški duhovnik« je »Slov. Narod« dne 7. avgusta t. l. prinesel celo kopico lažij čez našega občespošovanega kaplana gosp. Lavrenčiča, laži, kakoršne objavlja le »Narod«. Da pa »Narod« in njegov lažnjivi dopisnik ne bodeta mislila, da sta s tem gosp. Lavrenčiču zaprla sapo in mu odvzela

splošno spoštovanje, treba je, da povemo resnico, da cenj. čitatelji vidijo, s kakšnimi lažmi se polnijo predali »Slov. Naroda«. Lažnjivi dopisnik znaša se najprvo nad gosp. Lavrenčičem, češ, da si je oni večer hladil živce vsled naporega dela v »kons. društvu«. Res je, in smelo trdimo, da se gosp. Lavrenčič z vso vnemo trudi za koristi in prospeh »kons. društva«, vsaj to je tudi dalo povod dopisniku, da se je zaletel vanj in napisal toliko nesramnih lažij, da se nam kar gabi. Dalje piše »Narod«, da je gosp. Lavrenčič nekega »pijančka« brez vsakega povoda napadel in ga s takozvanim »bokserjem« s tako silo udaril po glavi, da se je revež v nezvesti in s krvjo oblit zgrudil na tla. Na to odgovarjamo sledeče: Gospod Lavrenčič je isti večer sedel v družbi petih oseb pred novim domom posojilnice in konsumnega društva. Hkratu prileti omenjeni oboževanec lažnjivega dopisnika in »Slov. Naroda«, kriči in tako nesramno preklinja, da je bilo vseh groza. Ko g. Lavrenčič vidi, da ni temu bogokletstvu ne konca ne kraja, vpraša poleg njega sedeče osebe: Kdo pa je ta zverina, ker tako grozno preklinja? Nato vstane in začne bogokletca mirno in trezno svariti, kar pa ni popolnoma nič pomagalo. Nato ga udari s palčico a ne z »bokserjem« po hrbtu, na kar »pijanček« takoj zbeži in pade na tla; hitro se zopet pobere ter zgine. Padel pa ni vsled udarca, kakor trdi »Narod«, ampak radi pijanosti. Pripomnimo, da smo o tem razgrajču slišali že mnoge pritožbe, ker nobeno noč ne dá miru. In vendar ima ta človek mnogo »inteligentnih«, liberalnih zagovornikov, seveda samo zato, ker se gre proti gosp. Lavrenčiču. V prvi vrsti se odlikuje splošno znana prodajalna na glavnem trgu. Ondi vsacemu dajo čitati oni »Narod«, kateri je prinesel to laž; heró ga na glas vsakomur, kdor pride v prodajalno. »Narodovemu« dopisniku pa svetujemo, naj ne trosi lažij po svetu in ne zagovarja ponočnih razsajačev.

(Na Bled) se je pripeljal vojvoda madridski s soprogo in spremstvom ter se nastanil v Mallnerjevem hotelu. Sploh je letos na Bledu toliko gostov, kakor redko kedaj.

(Cerkev sv. Roka v Dravljah.) Poroča se nam: Ko je bil leta 1895 strašni potres, poškodoval je tudi pri nas v Dravljah cerkev sv. Roka. Obok ladije in orglje oboje je bilo močno poškodovano. Cerkev smo popravili že pred dvema letoma. Letos pa se nam je posrečilo s pomočjo dobrotnih darov romarjev, kakor s precejšnjim darom rajnega gospoda Tomana, umirovljenega župnika, največ pa s pomočjo velike svote, katero nam je velikodušno daroval visokočastiti škofijski ordinarijat od svoje potresno podpore, postaviti nove, veličastne orglje. Te orglje so prvo delo domačega umetnika, Ljubljandana g. Karola Kriegelna, učenca in naslednika ranjega Franca Goršiča. — Omaro za orglje izgotovil je domači mizar Janez Bergant cerkvenemu slogu primerno in okusno, podobar A. Götzl v Ljubljani pa jo je lepo pozlatil. — Orglje so prav veličastne in bodo kras cerkve sv. Roka. Naj bi se glasile Bogu v čast in vrlim dobrotnikom v zahvalo. Vspored cerkvenih slovesnostij pri sv. Roku v Dravljah: V torek 15. avgusta popoldne ob 1/2 5. uri blagoslov novih orgelj po premilostnem knezoškofu, ob 5. uri govor, potem litanije z blagoslovom. — V sredo 16. avgusta zjutraj ob 5. in 9. uri pridiga in sv. maša z blagoslovom, popoldne ob 5. uri litanije z blagoslovom. — V nedeljo, dne 20. avgusta dopoldne ob 6. in 10. uri pridiga in sv. maša z blagoslovom, popoldne ob 5. uri litanije. — V ponedeljek 21. avgusta pride običajna procesija iz Ljubljane, ob 5. uri zjutraj bode pridiga in več sv. maš.

(Protestantovska agitacija.) Po deželi se zopet širijo protestantovske brošure. Prišli sta nam v roke dve taki knjižici. Eni je naslov: »Verujem v odpusčenje grehov«. (Razgovor.) Budapešta 1898, drugi pa: Kri Kristusova. Resnična povest. Budapešta 1899. V prvi luterš Tone pravi neumnemu Janezu, da je »začel tirjati spoved duhovniku na uho prvi škof Chrodegang v Metz leta 763, zapovedal pa jo vsem lateranski cerkveni zbor leta 1215«, in na podlagi te zgodovinske laži mu dokazuje, da je najbolje pustiti spoved ter kar zaupati na Kristusa. V drugi razklada »katoliški duhovnik«, kako spoved ne more dati miru, ampak le kri Kristusova, da torej pustimo spoved in se zanašajmo le na Kristu-

sovo kri. Brošurici sta pisani poljudno in ker mešata pojme — pojem o spovedi je popolnoma pokvarjen — zato utegneta biti neukim ljudem nevarni. Poleg tega se širijo tudi »blagovestni lističi«, vsaj kakih 15 števil, to je listki s podobami in kratko propovedjo o edinoopravičujoči veri. Tiskani so na škotskem (če je res!). Opozarjamo dušne pastirje na ta strupena zelišča. Ker se tako tihotapsko agitira za protestantizem in ruje posebno zoper spoved, češ, da kri Kristusova očiščuje vsega greha in da zato ni treba spovedi, kazalo bo ljudstvu zlasti pojasnjevati tako lepi in tolažilni nauk katoliške cerkve o krvi Kristusuovi — spovedi — odpusčanju grehov.

(C. kr. deželni plačilni urad) v Ljubljani na Cesarja Jožefa trgu bo dné 17., 18. in 19. avgusta 1899 zaradi glavnega snaženja uradih prostorov strankam zaprt.

(Iz Sostrega.) V zadnjem času dobili smo za našo župnijsko cerkev novo uro za zvonik najnovejšega sistema. Izdelal jo je kranjski rojak gospod Marka Borušak, sedaj urar in elektrotehnik v Trbovljah na Štajerskem. Ta ura ima pred drugimi starejšega sistema sledeče prednosti: Na zgornjem delu nihala je majhen kolesček, kateri vsako minuto sproži težo — katera pri navadnih urah vedno in konstantno vleče, da ura gre — ter dobi nihalo od teže vsako minuto jeden vedno enak impulz, da se more pravilno in enakomerno zibati eno minuto samo od sebe. Teža toraj, katera pri drugih urah vedno deluje, je pri tej uri delujoča samo vsako minuto jeden trenutek. Vsled tega je tek ure miren in lahak. Kadar bije, udari prav močno na zvon in nič ne strese mehanizma. Kdor se hoče prepričati, ako ima to najnovejše delo res te prednosti ali ne, si lahko ogleda uro pri nas v Sostrem, ali pa pri g. izdelovalcu, kateri ima doma enako uro v manjši obliki vedno na ogled. Gospodu izdelovalcu čestitamo za to novo iznajdbo in želimo mnogo naročnikov.

(Griza) se razširja med vojaki konjiki v Mariboru. Nalezljivost bolezni pospešuje in posreduje bržkone voda, zato so vojaki zapustili vojašnico in bivajo pod milim nebom na Tezni. Doslej je eden vojak umrl.

(Štajarska kmetijska družba) je menda samo za Nemce. Nedavno so v Ptuj delili darila poslom, a dobili so te premije samo posli nemške gospode. posli slovenskega kmeta pa ne.

(S tira) je skočilo v torek na progi Reka-Karlovec pri Delnicah šest vagonov tovrnega vlaka. Dva vagona sta popolnoma razrušena; od obojga ni nihče ranjen.

(Trtne uš) so te dni zasledili v nekem vinogradu na Plazih pri Reki. Posebna komisija bode preiskala tudi vinograde v okolici.

(Zlato maše) je dne 27. julija daroval veleč. gosp. Škender Sovič, župnik pri Sv. Trojici v Halozah. Častitat mu je prišlo mnogo prijateljev, ki so se veselili, da so našli zlatomašnika v 79. letu še tako duševno in telesno čvrstejšega.

(Mariborski kršč. socijalni delavci) napravijo prihodnjo nedeljo, dne 13. avgusta t. l. izlet v Ruše.

(Srečno pet) so želeli narodni Slovenjegradčani gospodu Zoffu, ko je koncem julija zapuščal Slov. Gradec ter moral na ekspoziuro v Konjice. Vodstvo okrajnega glavarstva v Slov. Gradcu je dobil c. kr. nadkomisar Čapek iz Ptuja.

(Kmetijska zadruga) bode pričela v kratkem delovati pri Sv. Emi na Štajerskem. Zadruga šteje že nad sto udov.

(Položaj na Primorskem.) Iz Trsta nam pišejo: Marsikdo je že dejal, da je bil vitez Rinaldini za primorske Slovence boljši, nego je sedanji namestnik grof Goëss. Znano je, da je imel Rinaldini vsaj več eneržije od Goëssa in da je znal nastopiti samostojno, česar sedajni namestnik baje ne zna. To je pokazal že opetovano in še nedavno zopet v treh slučajih. Za občino Višnjan v Istri, kjer je zmagala pri zadnjih volitvah zopet hrvatska domača stranka, so dosegli vplivi na tržaški vladi, da je ista razpustila ta zastop in poverila upravo nekemu pripadniku manjšine, nadzorstvo novih volitev pa nemškemu uradniku Lill-Lilienbachu. Ta razpust občinskega zastopa, kateremu se ni moglo očitati ničesar, je očitiden čin nenaklonjenosti nasproti Slovanom v Istri. Drugi znak namestnikov je čudno vedenje nasproti slovenskemu narodu na Goriškem, koder nas je takorekoč stavil

globoko pod italijansko manjšino primorskega prebivalstva. Tretji čin pa je namestnikov obhod na strani zastopnikov tržaške italijanske kmetijske družbe po tržaški okolici, ki se je vršil prve dni tega meseca z namenom, da obdari vlada nekatere kmetovalce za delo zboljšanja pašnikov. Tu se je zgodilo, kar še nikoli poprej, da je hodil sam namestnik delit omenjeno podporo in sicer v družbi ljudij, katerih avstrijski patriotizem je znan — čez meje avstrijske države. Ako bi v tem činu ne tičalo zares kaj drugega, smeli bi se kmetovalci čutiti zelo počastene, toda pomisliti je treba, da »Società agraria« že v dobi 40letnega svojega obstanka, v kateri dobi je stekle ogromno število tisočakov državne podpore v njen žep, ni storila nobene stvari za tržaško kmetijstvo, da bi se bilo izdatno poznalo, nasprotno bi ne bilo toliko občutnih potreb še danes, katerih odvrniti kmetje sami nimajo moči. Toda zdaj je pričela vleči druga sapa. Italijanska družba čuti naslek svojega 40letnega greha in je prišla do spoznanja, da bi morala prav za prav nekaj popraviti, kar je prej zakrivila, to vse pa dela, da izpodrine društvo, katero so si ustanovili Slovenci sami, da morejo občevati kmetovalci s svojimi dobrotniki v slovenskem jeziku. Še le ko je to društvo stopilo nekoliko na noge, prišlo je na um gospodi pri »Soc. agraria«, da se gane zopet in da ima pri tem popolno zaslonbo pri visoki vladi, o tem živo priča nastop namestnika samega. Slovenci v Primorju res bijejo trd boj za svojo samostojnost in, kakor kaže najnovejši pojav, jim hočejo zmago ogreniti kar največ mogoče.

(»Società agraria« in »Kmetijska družba«.) »Edinost« piše: Poljedelsko ministerstvo je dalo minolo leto laški »Agrariji« nastopne subvencije: Za živinorejo 2800 kron, za zboljšanje travnikov 1600 kron, za nasade bek 200 kron, za sadjarstvo 400 kron, za trtnice 400 kron, za svilarstvo 200 kron, za čebelarstvo 200 kron, za meterijologične postaje 400 kron in za pisarniške troške 200 kron. Skupaj torej letnih 6400 kron. Redna letna dotacija od strani municipija znaša 2400 kron, a izredna je znašala lani 5552 08 kron. Vseh letnih dohodkov je imela torej »Agraria« 14.352 kron. Ker izvira ta denar tudi iz žepov slovenskih davkoplačevalcev, opravičeni smo, da vprašamo: kako se porabljaajo te lepe svote? Za drag denar kupijo nekaj bikov, razdele nekaj malih nagrad, a vse drugo se prepušča naravi!! Potem se prireja vsako leto kakov komisijski obhod, katerega glavni namen je politična agitacija, postranski pa, da se gg. »agrarci« nauče razločevati bika od krave; zaključuje se pa taka komisija z običajnim banketom kje na Opčinah. Tam uživajo gospoda zasluženi počitek po tako napornem in nesebičnem delovanju v prospeh zemljedelstva! Kaj pa naša tržaška »Kmetijska družba«? Rednih dohodkov nima razven členarine svojih udov. O sreči sme govoriti, ako izberači kako podporico od visoke vlade. A s temi skromnimi sredstvi ustanovlja podružnice, zavarovalnice za živino, vzdržuje tri trtnice, izdaja »Gospodarski list« itd. Koliko bi storila naša družba s takimi dohodki, kakoršne ima laška agraria! Te kratke podatke smo naveli slavni vladi v blagohotno razmišljanje.

(Iz Otaleža) na Goriškem se nam poroča: Dne 8. t. m. je k nam prišel Nj. eminenca, kardinal nadškof birmovat. Vreme bilo je slabo, dež je lil kakor iz škafa, ilovična pot brez tal, toda vse to ni oviralo prevzvišenega. Ob dolgo močno palico se opirajoč hitel je z mladeniško čilostjo v strm grič in upehan in premočen došel do župnišča. Danes dne 9. t. m. je bila birma, katere se je vdeležilo razun preč. g. dekana cirkljanskega in domačega g. župnika dva goriška in devet kranjskih duhovnikov. Milo se nam je storilo videti, kako ljubi kranjska duhovščina svojega bivšega nadpastirja, ko je nikaka vremenska nezgoda ne more ovirati, da mu vedno ponavlja ono udanost in sinovsko ljubezen, katera jo je dičila in jo tesno družila v eno duhovno telo ves čas, v katerem je vladal ljubljansko škofijo ta prvi slovenski kardinal. Ker je cerkev skoraj četrt ure oddaljena od župnišča, spodbujal je prevzvišeni župljane, naj se krepko združijo in postavijo novo hišo svojemu dušnemu pastirju. Birmancev bilo je okoli 180. Ob polu peti uri odpotoval je prevzvišeni kardinal v kamnite Jageršče.

(Tudi poklic.) Zdravnik: »Prijatelj, vi si morate nekaj časa dati počitka in opustiti vsako delo. Kaj pa ste?« — Bolnik: »Anarhist?« — Zdravnik: »Tako? Torej tudi bomb ne metajte!«

### Društva.

(Visko-glinške čitalnice tamburaški in pevski zbor »Krim«) priredi v nedeljo, dne 13. avgusta t. l. svoj prvi koncert in vrtno veselico na vrtu gosp. J. Travna na Glincah. — Začetek ob 5. uri popoldne. — Vstopnina 10 kr. — Koncert se vrši ob vsakem vremenu.

### Telefonska in brzojavna poročila.

**Trst**, 11. avgusta. Včeraj se je več Čehov pripeljalo v Trst, kjer so jih Italijani izzivali.

**Dunaj**, 11. avgusta. Grof Goluchovski se je danes odpeljal v Išel in bil od cesarja vsprejet.

**Praga**, 11. avgusta. Vsi češki listi obsojajo nemške izgrede v Celju ter naglašajo, da nemški listi o izgredih natančneje poročajo, nego vladni korespondenčni bureau. »Politik« naglašja, da bodo celjski dogodki še bolj utrdili slovansko solidarnost mej Slovenci in Čehi, na katere se more slovenski narod vedno zanašati.

**Zemlin**, 11. avgusta. Ruski kemik dr. Sodomsky, katerega so bili v Belgradu zaprli, je izpuščen in iz Srbije izgnan. Ta pripoveduje skoraj neverjetne stvari o postopanju proti zaprtim.

**Belgrad**, 11. avgusta. Ministerstvo za notranje posle prevzame Ribarac ali Avakumović, trgovino pa Tuzaković.

**Rim**, 11. avgusta. Papežev telesni zdravnik dr. Laponi kar najodločneje dementuje poročila raznih listov o papeževi bolezni in o tem, da je bil brzojavno pozvan v Vatikan, ter pravi, da se je že 1. t. m. z dopusta vrnil in da se papež prav dobro počuti in opravlja navadne posle. Ko mine v par

dneh najhuja vročina, bo šel vsak dan mej 8. in 9. uro na sprehod po vatikanskih vrtovih.

**Rim**, 11. avgusta. Kardinal Verga je umrl.

**Petrograd**, 11. avgusta. Francoski zunanji minister Delcasse se je sinoči povrnil v Pariz.

**Pariz**, 11. avgusta. V ministerskem svetu je podpisal predsednik Loubet dekret, s katerim se določajo premije za izvoz sladkorja za bodočo sezono. Premije so precej znižane.

**Rennes**, 11. avgusta. Pri včerašnji tajni razpravi pred vojnim sodiščem je dovršil general Chamoine ekspozej o vojaških tajnih pismih, 370 po številu, ter pričel Paléologue z onimi zunanjega ministerstva, katerih je skupno 1220. Danes opoldne je bila zaključena tajna razprava. Pozvane priče dobajajo iz Pariza. Kazimir Perier in general Mercier, vojni minister v letu 1894, sta došla že včeraj. Dreyfusov zagovornik Demange je zelo zadovoljen z dosedanjim tekom razprave, ki bo trajala vsekako do konca meseca. Jutri bo druga javna razprava.

**Newjork**, 11. avgusta. Mesto Ponce na otoku Portoriko je obiskal v torek grozen vihar z nalivom. Mesto je preplavljeno. Utonilo je do 200 oseb.

### Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 3062 m., srednji zračni tlak 736.0 mm.

| Dan | Čas opazovanja | Stanje barometra v mm. | Temperatura po Celziju | Vetrovi   | Nebo  | Padačina v 24 urah v mm. |
|-----|----------------|------------------------|------------------------|-----------|-------|--------------------------|
| 10. | 9. zvečer      | 737.7                  | 16.2                   | sr. svzh. | jasno |                          |
| 11. | 7. jutraj      | 738.3                  | 10.6                   | sl. jvzh. | jasno | 0.0                      |
|     | 2. popol.      | 737.0                  | 21.8                   |           |       |                          |

Srednja včerašnja temperatura 17.1°, normale: 19.3°.

### Zahvala. 666 1—1

Ker se mnogobrojnimi čestitkam povodom moje zlate maše ne morem osebno zahvaliti, izrekam tem potom svojo najpristrčnejšo zahvalo.

Janez Germ,  
župnik.

**Oklopju slična barva za zidovja**, katere boja je nespremenljiva, stanovitna tudi proti vplivu svetlobe, apna in vremena, ter neodkrsljiva, je priporočljiva posebno stavbinskim podjetnikom, zidarskim mostrom, hišnim posestnikom itd. Poraba je tako preprosta, da lahko vsakdo sam z njo prevleče vnanje dele poslopjinega zidovja. Edina prodaja pri trrdki **BRATA EBERL v Ljubljani**, Franciskanske ulice.

Vnanja naročila proti povzetju. 228 10 11—5

### Učenca

vsprejme 662 3—1

v trgovino z mešanim blagom  
**Oton Homan v Radovljici.**

Kupuje in prodaja vse zdolej zaznamovane efekte in druge vrednostne listine po dnevnem kurzu.

**BANKA Makso Veršec**  
v LJUBLJANI.

Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5, 10 goldinarjev. Giro-konto (hranilne vloge v tek. računu), obresti od dné do dné po 4½%. Poštno-hranilnišne položnice na razpologo.

## Dunajska borza.

Dne 10. avgusta.

|                                                |                 |
|------------------------------------------------|-----------------|
| Skupni državni dolg v notah                    | 100 gld. 15 kr. |
| Skupni državni dolg v srebru                   | 100 » 10 »      |
| Avstrijska zlatna renta 4%                     | 118 » 60 »      |
| Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron          | 99 » 90 »       |
| Ogerska zlatna renta 4%                        | 118 » 60 »      |
| Ogerska kronska renta 4%, 200 »                | 96 » 40 »       |
| Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.        | 906 » — »       |
| Kreditne delnice, 160 gld.                     | 391 » 40 »      |
| London vista                                   | 120 » 65 »      |
| Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj. | 58 » 92½ »      |
| 90 mark                                        | 11 » 66 »       |
| 90 frankov (napoleonidor)                      | 9 » 55½ »       |
| Italijanski bankovci                           | 44 » 45 »       |
| C. kr. cekini                                  | 5 » 66 »        |

Dne 10. avgusta.

|                                             |                 |
|---------------------------------------------|-----------------|
| 4% državne srečke l. 1854, 250 gld.         | 170 gld. 75 kr. |
| 5% državne srečke l. 1860, 100 gld.         | 156 » 75 »      |
| Državne srečke l. 1864, 100 gld.            | 194 » 75 »      |
| 4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron  | 99 » 90 »       |
| Tisne srečke 4%, 100 gld.                   | 139 » 75 »      |
| Dunavske vravnjavne srečke 5%               | 129 » — »       |
| Dunavsko vravnjavno posojilo l. 1878        | 107 » 60 »      |
| Posojilo goriškega mesta                    | 112 » — »       |
| 4% kranjsko deželno posojilo                | — » — »         |
| Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4% | 96 » 90 »       |
| Priporitetne obveznice državne železnice    | 215 » 25 »      |
| » južne železnice 3%                        | 166 » 50 »      |
| » južne železnice 5%                        | 121 » — »       |
| » dolenskih železnic 4%                     | 99 » 50 »       |

|                                                  |                 |
|--------------------------------------------------|-----------------|
| Kreditne srečke, 100 gld.                        | 196 gld. 50 kr. |
| 4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.        | 165 » — »       |
| Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.      | 20 » 60 »       |
| Rudolfove srečke, 10 gld.                        | 28 » — »        |
| Salmove srečke, 40 gld.                          | 84 » 25 »       |
| St. Genois srečke, 40 gld.                       | 84 » 50 »       |
| Waldsteinove srečke, 20 gld.                     | 62 » — »        |
| Ljubljanske srečke                               | 23 » 50 »       |
| Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.          | 151 » 25 »      |
| Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v. | 3200 » — »      |
| Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.               | 438 » — »       |
| Akcije južne železnice, 200 gld. sr.             | 75 » — »        |
| Splošna avstrijska stavbinska družba             | 105 » — »       |
| Montana družba avstr. plan.                      | 273 » 75 »      |
| Trboveljska premogarska družba, 70 gld.          | 178 » 50 »      |
| Papirnih rubljev 100                             | 126 » 75 »      |

**Nakup in prodaja**  
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba  
**„MERCUR“**  
l. Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

**Pojasnila** v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti.  
naloženih glavnice.